

Samverkansövning "KOORDINAT-16"

Utforskande seminarieövning
Sammanställning

2016-09-21

Uppgift 1

Beskriv de tre största vinsterna med att kunna utbyta och använda geografisk information i hanteringen av en samhällsstörning

Uppgift 1 – Svar och reflektioner

- Samlad lägesbild
- Beslutsunderlag för bättre beslut
- Bättre förmåga att prioritera
- Kommunikation
- Tidseffektivitet

Uppgift 2

Beskriv de tre största utmaningarna när det gäller att utbyta och använda geografisk information i hanteringen av en samhällsstörning

Uppgift 2 - Svar och reflektioner

- Kvalitetsbeskrivning av metadata
- Beställarkompetens - Identifiera och veta vilken information som finns och tillgängligheten
- Format och system och kompatibilitet
- Juridiska hinder (när, vad, var, hur, vilka får använda)
- Beställarkompetens - Identifiera och veta vilken information som finns och tillgängligheten
- Samlad bild av tillgänglig information vore en bra början. (Geodataportal – ser inte skogen för alla träd)
- Robust system för datautbyte som klarar påfrestningar
- Informationssäkerhet
- Kommunikation mellan Kris och GIS krävs även i vardagen inte bara i kris. Använder vi samma språk?
- Olika referenssystem. Tillämpa gemensamma standarder. Dataformat
- Ingen samlad bild av grundinformation
- Överföring mellan aktörer
- Informationsinnehåll enligt behov hos mottagare? Får ofta för mycket information (krävs mycket datakraft)

Intro uppgift 3

Vid en samhällsstörning vill aktörerna på kommunal, regional och nationell nivå arbeta på ett proaktivt sätt. Man vill göra analyser kring konsekvenser och behov på kort respektive lång sikt och utifrån detta fatta beslut om prioriterade åtgärder.

Vid faktainhämtning samt antaganden kring konsekvenser och behov ser man användandet av geografisk information som en viktig del för att öka både effektivitet och kvalitet.

Som vid alla händelser är bara delar av all tillgänglig geografisk information relevant för aktuell situation. Ett urval av vilken geografisk information som behövs i just denna händelse behöver göras.

Uppgift 3a

Vi vill ge aktörerna ett stöd för att på ett systematiskt sätt avgöra vilken geografisk information som bör lyftas in i hanteringen.

Beskriv en idé på generiskt arbetssätt som ger aktörerna stöd i att identifiera viken geografisk information som är viktigast att inhämta för kortsiktig hantering

(från egen organisation, annan aktör eller allmänhet)

Med geografisk information menar vi här både grundinformation och händelsebaserad information.

I denna diskussion tar vi ingen hänsyn till:

- hur samordningen mellan aktörerna kring geografisk information går till och vilken aktör som gör vad
- om delning av information mellan aktörer är tekniskt/juridiskt möjligt.

Uppgift 3a - Svar och reflektioner

- Arbete utifrån typfall (27 enligt MSB). Kan geodata förberedas i förhand för detta vore det toppen. Mellan aktörer och inom egen organisation. "Drömmen vore att alla är med på detta". (har gjorts tidigare åt MSB, men togs inte vidare efter projektslut)
 - Liv och hälsa
 - Samhällsviktig verksamhet
 - Av betydelse för utveckling av en händelse
- Taggningar av ovanstående punkter i geodata.se. Underlätta att identifiera.
- Checklista för vad som behöver göras vid typfall
- Förberedelser går till viss nivå (Grundläggande info) sen är alla kriser unika. Det måste alltid kompletteras med ytterligare grundläggande och händelsebaserad info.
- Beställarkompetens (individberoende) hos krisare, men även gisare (veta vilken geodata som finns och som stödjer vad)
- Kontaktnätverk för gisare
- GIS-kompetens i krisledningsorganisationerna (måste vara en del i beredskapsarbetet). Viktigt att kommunikatörer är med och kravställer
- Olika kompetenser deltar i den första behovsinventeringen
- GiB (Gisare i beredskap)

Uppgift 3b

Ni tillhör en sådan organisation som inte direkt inledningsvis berörs av samhällsstörningen i den akuta hanteringen. I era organisationer finns dock geografisk information som kan vara till nytta vid hanteringen av samhällsstörningen. Beskriv:

1.

Vilka signaler behövs för att ni ska börja tänka proaktivt i en situation som inte direkt inledningsvis berör er organisation?

Det vill säga för att ni ska analysera vilken geografisk information den egna organisationen kan bidra med i händelsen

2.

Hur kan era organisationer arbeta för att definiera vilken typ av geografisk information som kan stödja andra aktörer i hanteringen? Tänk bredare än den geografiska information som redan finns delad på webb-sidan

Uppgift 3b - Svar och reflektioner

- Deltagande i samverkanskonferenser är viktiga att delta i
 - MSB borde lyfta GIS-perspektiv för identifiera behov
 - Lyfta möjligheter att bidra
 - Ha mod att våga att sticka ut hakan
- Genomföra omvärldsbevakning för att vara beredd
- Kravställ på TiB att göra omvärldsbevakning för att möjliggöra proaktivitet
- För in GIS-kompetens i existerande arbetsformer.
- Vore bra med fördefinierade scenariopaket med geodata
- Skapa en hög grundplattform. Ju högre grundplattform ju mer kan man nyttja GIS-kompetensen för att arbeta proaktivt och långsiktigt
- Para ihop Kris och GIS-kompetens
- Proaktivitet hos GISarna - "Ju mer GIS ju mindre kris"
- Säkerställa kunskap och kompetens i frågan

Intro uppgift 4

Vid en samhällsstörning konstaterar aktör X ett behov av geografisk grundinformation samt geografisk händelsebaserad information som finns hos aktör Y.

Grundinformationen finns inte tillgänglig på aktör Y:s hemsida eller i något annat öppet forum. Aktör X avser att be aktör Y om att få tillgång till denna grundinformation.

Dessutom behöver aktör X ett underlag med händelsebaserad information som kräver bearbetning/analys av aktör Y utifrån händelsens art och utveckling.

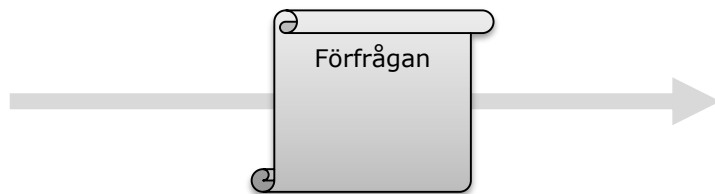

Uppgift 4a

En förfrågan om tillgång till geografisk information från annan aktör görs ibland muntligt vid exempelvis samverkansmöten och ibland skriftligt. Oavsett under vilka former förfrågan görs behövs viss information för att säkerställa rätt leverans.

Vad bör förfrågan från aktör X innehålla för att aktör Y ska kunna leverera geografisk grundinformation på ett bra sätt med rätt innehåll?

Beakta bland annat aspekterna kvalitet, format, specifikation, tid för leverans, teknik, juridik

Uppgift 4a - Svar och reflektioner

Beställning behöver göras av kris och gis gemensamt

- Kort bakgrund om behov och syfte
- Spridning – Hur ska det användas och av vem (internt/externt)
 - Vilka begränsningar gäller avtalsmässigt – nyttjanderätt & kostnad (privata aktörer)
- Hur ska det levereras? Storlek, tidpunkt, ansvarig mottagare (kris&gis), filkrypton, signalskydd, m.m.
- När ska det levereras?
- Hur aktuellt är underlaget vi kommer att få? Uppdateringsfrekvens av underlag
- Vilken teknisk möjlighet har beställaren att ta emot? System och format
- Geografisk avgränsning & geometrityp
- Upplösning

GIS-tänk

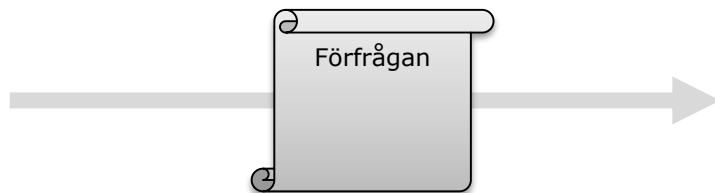
- X, Y, Z
- Metadata (leverantörer skriver)
- Juridiska begränsningar, spridning, geodataavtal
- Sekretess eller andra begränsningar
- Legend, lyrfiler
- Beskrivning av attributdata

Uppgift 4b

En förfrågan om tillgång till geografisk information från annan aktör görs ibland muntligt vid exempelvis samverkansmöten och ibland skriftligt. Oavsett under vilka former förfrågan görs behövs viss information för att säkerställa rätt leverans.

Vad bör förfrågan från aktör X innehålla för att aktör Y ska kunna leverera geografisk händelsebaserad information på ett bra sätt med rätt innehåll?

Beakta bland annat aspekterna kvalitet, format, innehåll/specifikation, tid för leverans, teknik, juridik

Uppgift 4b - Svar och reflektioner

Samma som 4A, men med tillägg:

Beställning behöver göras av kris och gis gemensamt

- Giltighetstid
- Behov av upprepade leveranser
- Egna prognoser & analyser – för att beställare ska förstå utvecklingen
- Kontrollera om informationen kan levereras i tid. Är det tidsmässigt relevant att beställa? För vad ska det användas? Får vi rätt kvalitet?
- Finns det en situation när alla nej försvinner och det måste levereras? Vad behöver vara uppfyllt?

Att tänka på som beställare:

- Blir sammanslagningen av flera datakällor sekretessbelagt?
- Vem ska vara sammanställande?

Intro uppgift 5

Flera kommuner drabbas av en samhällsstörning. Samhällets funktionalitet är hotad och kommunikationsbehovet är stort. Kommunerna ligger i två olika län. Kommunerna behöver agera i samverkan, både enligt lagen om skydd mot olyckor och enligt Lagen om extraordinära händelser*.

Händelsen innebär påverkan på samhällsfunktioner som gör att flera andra aktörer behöver agera, exempelvis länsstyrelser, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt myndigheter med ansvar inom en sektor.

Vid faktainhämtning samt antaganden kring konsekvenser och behov ser aktörerna användandet av geografisk information som en viktig del för att öka både effektivitet och kvalitet.

Som vid alla händelser är bara delar av all tillgänglig geografisk information relevant för aktuell situation. Ett urval av vilken geografisk information som behövs i just denna händelse behöver göras.

* Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Uppgift 5a

Aktörernas arbete med att identifiera behovet av geografisk information behöver samordnas.

Beskriv ett arbetssätt för att samordna arbetet med att identifiera behovet av geografisk information

Med geografisk information menar vi här både grundinformation och händelsebaserad information.

I denna diskussion tar vi ingen hänsyn till om delning av information mellan aktörer är tekniskt/juridiskt möjligt.

Uppgift 5a - Svar och reflektioner

- Inleds av enskild aktör på lokal nivå och eskaleras till regional ISF vid behov
- Regional inriktnings- och samverkansfunktion (ISF) med stöd av MSB. GIS-behovet behöver vara en fast agendapunkt. Stöd till lägesbild, hantering av situationen, kriskommunikation, m.m.
- Lägesbild bör tas fram inför ISF och användas som stöd till ISF
- Det krävs en stödfunktion till ISF som hanterar GIS
- Bör innehålla analytiker, sakkunniga, kommunikatörer, gisare, krisare
- Kan WIS användas som teknisk plattform för inhämtning?
- Kunskap hos GISare hur en samverkanskonferens genomförs
- MSB kan upprätta nationell ISF och fördela stöd till länsstyrelser.
- Behöver analysera stödbehov utifrån GIS-perspektiv
- Samverkanskonferenser – kan även handla om särskilt inkallade GIS-samverkanskonferenser

Uppgift 5b

Aktörernas inhämtning av samma typ av geografisk information från annan aktör behöver samordnas.

Beskriv ett arbetssätt för att samordna inhämtning av geografisk information från andra aktörer

Med geografisk information menar vi här både grundinformation och händelsebaserad information.

I denna diskussion tar vi ingen hänsyn till om delning av information mellan aktörer är tekniskt/juridiskt möjligt.

Fråga 5b - Svar och reflektioner

- ISF
- Samverkanskonferenser
- Ett nationellt Geocenter
- Mobil geocell som stöd vid behov. Stödjer krisledning på nationell, regional och lokal nivå

- Samordning bör ske av ett fåtal
- Dokumentera vad vi beställer

Beslutsunderlags

Kompabilitet -
System och
format

Beställning
- Syfte
- Tid
- Format

Beställar-
kompetens

GIS och kris
tillsammans!

Geocenter med
mobil geocell

Typfall
- Liv och hälsa
- Samhällsviktig
verksamhet
- Av betydelse för
utveckling av en
händelse

Omvärlds-
bevakning och
proaktivitet!

GIS-stöd för ISF
och samverkans-
konferenser